

Szkoła a Rodzice

Sędzia Anna Maria Wesółwska

Ten i inne materiały konferencyjne XIV Konferencji OSKKO znajdziesz na stronie:

www.oskko.edu.pl/konferencjaoskko2017

w zakładce „*materiały do pobrania*”.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

- ◆ **Art. 92.** Dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską.
- ◆ **Art. 95. § 1.** Władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka, z **poszanowaniem jego godności i praw.**
- ◆ **§ 2.** Dziecko pozostające pod władzą rodzicielską winno rodzicom posłuszeństwo, a w sprawach, w których może samodzielnie podejmować decyzje i składać oświadczenia woli, powinno wysłuchać opinii i zaleceń rodziców formułowanych dla **jego dobra.**
- ◆ **§3.** Władza rodzicielska powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga **dobro dziecka** i interes społeczny.

Dobro (interes dziecka)

1. Oceniamy według kryteriów obiektywnych, przyjętych jako reguły prawidłowego postępowania w społeczeństwie z uwzględnieniem:

- Wiek dziecka
- Jego stanu zdrowia
- Uzdolnień
- Cech charakterologicznych

2. Dobro dziecka wymaga maksymalnego stopnia staranności rodziców – brak należytej staranności może spowodować interwencję sądu opiekuńczego.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

- ◆ **Art. 96. § 1.** Rodzice **wychowują** dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i **kierują** nim. Obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień.

1. Wychowywanie dziecka

Fizyczne

- Dbanie o zdrowie, życie dziecka
- Sprawności fizycznej
- Zapewnienie należytej egzystencji

Duchowe

- Wpajanie zasad moralnych
- Wyrabianie sumienności, pracowitości
- Miłości do ojczyzny
- Przygotowanie do życia w społeczeństwie
- Dbanie o rozwój dziecka i inne jego dobra

2. Kierowanie dzieckiem

Kierować dzieckiem to decydować o trybie życia

- Wiedzieć co dziecko czyta, robi w Internecie
- Jak spędza wolny czas
- Dbać o realizację obowiązku szkolnego

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

- ◆ **Art. 91. § 1.** Dziecko, które ma dochody z własnej pracy, powinno przyczyniać się do pokrywania kosztów utrzymania rodziny, jeżeli mieszka u rodziców.
- ◆ **§ 2.** Dziecko, które pozostaje na utrzymaniu rodziców i mieszka u nich, jest obowiązane pomagać im we wspólnym gospodarstwie.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

- ◆ **Art. 96¹**. Osobom wykonującym władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych. – **nowelizacja z dnia 1 sierpnia 2010 roku**

Szczególną rolę w zakresie pomocy rodzicom w sprawowaniu władzy rodzicielskiej **pełni szkoła.**

Rodzice i opiekunowie współpracują ze szkołami i organami nadzorującymi szkoły w organizowaniu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży.

Obowiązek współpracy wynika z art. 100 KRiO i art.572 KPC

Kodeks postępowania cywilnego

Art. 572 [Zawiadamianie sądu opiekuńczego]

§ 1. Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

§ 2. Obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, **placówkach oświatowych**, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Instytucje państwowe i samorządowe

- ◆ **Art. 100. § 1. Sąd opiekuńczy i inne organy władzy publicznej są obowiązane udzielać pomocy rodzicom, jeżeli jest ona potrzebna do należytego wykonywania władzy rodzicielskiej.**
- ◆ § 2. W wypadkach, o których mowa w § 1, sąd opiekuńczy lub inne organy władzy publicznej zawiadamiają jednostkę organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o potrzebie udzielenia rodzinie dziecka odpowiedniej pomocy. Właściwa jednostka organizacyjna wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jest obowiązana informować sąd o rodzajach udzielanej pomocy i jej rezultatach.

Celem współpracy, o której mowa jest:

1. spójne oddziaływanie na dzieci i młodzież przez rodzinę i szkołę w procesie nauczania, wychowania i opieki zgodnie z ich potrzebami rozwojowymi i zdrowotnymi,
2. doskonalenie organizacji kształcenia, wychowania i opieki w szkole, rodzinie i środowisku,
3. zaznajamianie rodziców z programem kształcenia, wychowania i opieki, organizacją nauczania oraz wynikającymi z nich zadaniami dla szkoły i rodziców,
4. upowszechnianie wśród rodziców wiedzy o wychowaniu i funkcjach opiekuńczych rodziny,
5. pozyskiwanie rodziców do czynnego udziału w realizacji programu nauczania, wychowania i opieki oraz udzielania w tym zakresie pomocy szkole,
6. tworzenie właściwego klimatu społecznego i warunków materialnych do funkcjonowania szkoły.

Rodzice przedstawiają nauczycielom, dyrektorom szkół oraz organom nadzorującym szkoły opinie w istotnych sprawach szkoły. Mogą również dokonywać społecznej oceny pracy szkół i przedstawiać je władzom szkół oraz organom nadzorującym szkoły.

Rodzice współdziałają ze szkołą za pośrednictwem **komitetu rodzicielskiego** i **rad klasowych** rodziców.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Art. 109 Zarządzenia ograniczające władzę rodzicielską

§ 1. Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone, sąd opiekuńczy wyda odpowiednie zarządzenia.

(ma obowiązek z urzędu)
Kiedy?

1. Gdy dobro dziecka jest zagrożone

2. W wypadku nienależytego wykonywania władzy rodzicielskiej

§ 2. Sąd opiekuńczy może w szczególności:

1) zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, realizowania innych form pracy z rodziną, skierować małoletniego do placówki wsparcia dziennego, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub skierować rodziców do placówki albo specjalisty zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń;

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

- 2) określić, jakie czynności nie mogą być przez rodziców dokonywane bez zezwolenia sądu, albo poddać rodziców innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun;
- 3) poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego;
- 4) skierować małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo do innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi;
- 5) zarządzić umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo powierzyć tymczasowo pełnienie funkcji rodziny zastępczej małżonkom lub osobie, niespełniającym warunków dotyczących rodzin zastępczych, w zakresie niezbędnych szkoleń, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej albo zarządzić umieszczenie małoletniego w zakładzie opiekuńczo-lecznicznym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

§ 3. Sąd opiekuńczy może także powierzyć zarząd majątkiem małoletniego ustanowionemu w tym celu kuratorowi.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 2 pkt 5, a także w razie zastosowania innych środków określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, sąd opiekuńczy zawiadamia o wydaniu orzeczenia właściwą jednostkę organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, która udziela rodzinie małoletniego odpowiedniej pomocy i składa sądowi opiekuńczemu, w terminach określonych przez ten sąd, sprawozdania dotyczące sytuacji rodziny i udzielanej pomocy, w tym prowadzonej pracy z rodziną, a także współpracuje z kuratorem sądowym.

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

Art. 2 [Podstawa postępowania] Przewidziane w ustawie działania podejmuje się w wypadkach, gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuści się czynu karalnego.

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

Art. 4 [Demoralizacja nieletniego] z

§ 1. Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o **demoralizacji** nieletniego, w szczególności naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma **społeczny obowiązek** odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu.

§ 2. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma **społeczny obowiązek** zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.

§ 3. Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są **obowiązane** niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

Art. 4a [Udzielanie informacji] Podmioty współdziałające z sądem rodzinnym, a w szczególności: instytucje państwowe, społeczne lub jednostki samorządowe oraz osoby godne zaufania, w zakresie swego działania, udzielają na żądanie sądu rodzinnego informacji niezbędnych w toku postępowania.

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

Art. 6 [Katalog środków] Wobec nieletnich sąd rodzinny może:

- 1) udzielić upomnienia;
- 2) zobowiązać do określonego postępowania, a zwłaszcza do naprawienia wyrządzonej szkody, do wykonania określonych prac lub świadczeń na rzecz pokrzywdzonego lub społeczności lokalnej, do przeproszenia pokrzywdzonego, do podjęcia nauki lub pracy, do uczestniczenia w odpowiednich zajęciach o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, do powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach albo do zaniechania używania alkoholu lub innego środka w celu wprowadzania się w stan odurzenia;
- 3) ustanowić nadzór odpowiedzialny rodziców lub opiekuna;
- 4) ustanowić nadzór organizacji młodzieżowej lub innej organizacji społecznej, zakładu pracy albo osoby godnej zaufania - udzielających poręczenia za nieletniego;

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

- 5) zastosować nadzór kuratora;
- 6) skierować do ośrodka kuratorskiego, a także do organizacji społecznej lub instytucji zajmujących się pracą z nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, po uprzednim porozumieniu się z tą organizacją lub instytucją;
- 7) orzec zakaz prowadzenia pojazdów;
- 8) orzec przepadek rzeczy uzyskanych w związku z popełnieniem czynu karalnego;

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

9) orzec umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo w rodzinie zastępczej zawodowej, która ukończyła szkolenie przygotowujące do sprawowania opieki nad nieletnim;

10) orzec umieszczenie w zakładzie poprawczym;

11) zastosować inne środki zastrzeżone w niniejszej ustawie do właściwości sądu rodzinnego, jak również zastosować środki przewidziane w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, z wyłączeniem umieszczenia w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej niezawodowej, rodzinnym domu dziecka, placówce wsparcia dziennego, placówce opiekuńczo-wychowawczej i regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

Art. 3 [Dobro nieletniego]

§ 1. W sprawie nieletniego należy kierować się przede wszystkim jego dobrem, dążąc do osiągnięcia korzystnych zmian w osobowości i zachowaniu się nieletniego oraz zmierzając w miarę potrzeby do prawidłowego spełniania przez rodziców lub opiekuna ich obowiązków wobec nieletniego, uwzględniając przy tym interes społeczny.

§ 2. W postępowaniu z nieletnim bierze się pod uwagę osobowość nieletniego, a w szczególności wiek, stan zdrowia, stopień rozwoju psychicznego i fizycznego, cechy charakteru, a także zachowanie się oraz przyczyny i stopień demoralizacji, charakter środowiska oraz warunki wychowania nieletniego.

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

Postępowanie mediacyjne w sprawach nieletnich

§ 1. W każdym stadium postępowania sąd rodzinny może, z inicjatywy lub za zgodą pokrzywdzonego i nieletniego, skierować sprawę do instytucji lub osoby godnej zaufania w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego.

§ 2. Instytucja lub osoba godna zaufania sporządza, po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego, sprawozdanie z jego przebiegu i wyników, które sąd rodzinny bierze pod uwagę, orzekając w sprawie nieletniego.

Dziękuję za uwagę!

Sędzia Anna Maria Wesołowska